

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Dato: 17. oktober 2011
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Stephan Andreas Damgaard
Sagsnr.: 2011-731-0006
Dok.: 225887

KOMMENTERET HØRINGSOVERSIGT

vedrørende

betænkning nr. 1523/2010 om en fremtidig statsadvokatordning

1. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Betænkning nr. 1523/2010 om en fremtidig statsadvokatordning har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Statsadvokater, Rigspolitiet, Politidirektørforeningen, Politiforbundet, Advokatrådet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Institut for Menneskerettigheder, Retssikkerhedsfonden, Retspolitisk Forening, Amnesty International, Kommunernes Landsforening, Danske Advokater, Danske Regioner, Datatilsynet, HK/Stat, Danmarks Jurist- og Økonomforbund, Serviceforbundet, Dansk Magisterforbund og Dansk Journalistforbund.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra:

Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, byretterne, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Rigsadvokaten, Foreningen af Statsadvokater, Politidirektørforeningen, Advokatrådet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Institut for Menneskerettigheder, Retspolitisk Forening, Kommunernes Landsforening, Danske Advokater, Danske Regioner, Region Nordjylland, Region Syddanmark, Datatilsynet og Danmarks Jurist- og Økonomforbund.

Justitsministeriets kommentarer til høringssvarene er anført i kursiv.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

2. Høringssvarene

2.1. Generelt

Sø- og Handelsretten, byretterne, Politidirektørforeningen, Institut for Menneskerettigheder, Danske Advokater, Danske Regioner, Kommunernes Landsforening, Datatilsynet og Danmarks Jurist- og Økonomforbund har ikke bemærkninger til betænkningen.

Rigsadvokaten tilslutter sig arbejdsgruppens forslag.

Foreningen af Statsadvokater bemærker, at foreningen har været repræsenteret i den arbejdsgruppe, der har afgivet betænkningen, og at foreningen kan henholde sig til de anbefalinger, som arbejdsgruppen er fremkommet med.

Landsforeningen af Forsvarsadvokater kan tiltræde betænkningens konklusioner og forslag, således som de fremgår af flertallets indstilling.

Advokatrådet støtter forslaget om en nyorganisering af statsadvokaturordningen. Advokatrådet bemærker, at den eksisterende ordning, hvorefter påtale mod advokater sker efter forelæggelse for Rigsadvokaten, har medvirket til, at de særlige forhold, der gælder for udøvelse af advokatvirksomhed, sikres overholdt. Reglerne om forelæggelse for Rigsadvokaten i sager mod advokater bør derfor opretholdes.

Der er ikke lagt op til ændringer for så vidt angår ordningen om forelæggelse for Rigsadvokaten i straffesager mod advokater. Rigsadvokaten har oplyst, at ordningen er velfungerende, og ordningen forudsættes videreført med lovforslaget.

Retspolitisk Forening finder, at den danske model med en samlet ledelse af politi og anklagemyndighed på lokalt niveau indebærer retssikkerhedsmæssige betænkeligheder. Betænkningens forslag synes generelt at indebære en yderligere sammenblanding af politi og anklagemyndighed. Betænkningens forslag peger således i retning af, at der sker en sammenblanding af den lokale og regionale anklagemyndighed.

Spørgsmålet om en fælles ledelse af politi og anklagemyndighed på lokalt niveau har været overvejet bl.a. i forbindelse med politi- og domstolsreformen i 2006/2007.

Som der nærmere er redegjort for i bemærkningerne til lovforslag nr. L 168, folketingsåret 2005-06 (Politi- og domstolsreformen), er det Justits-

ministeriets opfattelse, at en fælles ledelse af politi og anklagemyndighed på lokalt niveau er forbundet med en række administrative og retssikkerhedsmæssige fordele. De administrative fordele består bl.a. i en fleksibel udnyttelse af politikredsens juridiske kompetencer, ligesom der er betydelige ressourcemæssige fordele ved den nuværende ledelsesstruktur. De retssikkerhedsmæssige fordele ved den bestående ordning er bl.a., at ordningen giver mulighed for en tæt daglig kontakt og et effektivt og uformelt samarbejde mellem politi og anklagemyndighed. Herved sikres det bl.a., at politiet altid har en let og uformel adgang til juridisk rådgivning. Der henvises til pkt. 3.2.1.5 i bemærkningerne til det nævnte lovforslag.

Efter Justitsministeriets opfattelse indebærer forslaget til en ny statsadvokatordning ingen yderligere sammenblanding af politi og anklagemyndighed. Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.1 nedenfor om bl.a. den foreslåede call-in-ordning.

2.2. Lovforslagets indhold

2.2.1. Opgavefordelingen inden for anklagemyndigheden

Vestre Landsret har ikke bemærkninger til arbejdsgruppens forslag vedrørende opgavefordelingen inden for anklagemyndigheden.

Østre Landsret forudsætter, at de nye statsadvokaturer vil få tilstrækkelige ressourcer til at kunne varetage de tiltænke opgaver. Det bemærkes i den forbindelse, at landsretten har haft gode erfaringer med statsadvokaternes anvendelse af erfarne advokater som anklagere i navnlig store sager.

Rigsadvokaten har oplyst, at de nye statsadvokaturer vil få tildelt ressourcer svarende til de opgaver, som statsadvokaturene skal løse. Det vil bero på en konkret vurdering fra sag til sag, i hvilket omfang der vil blive benyttet ekstern advokatbistand.

Den Danske Dommerforening noterer sig arbejdsgruppens bemærkninger om, at det må sikres, at det er erfarne og kvalificerede anklagere i politikredsene, der fremover varetager nævningesager.

Retspolitisk Forening noterer sig arbejdsgruppens anbefaling om, at statsadvokaternes tilsyn med politidirektøernes behandling af straffesager, jf. retsplejelovens § 101, stk. 2, ændres i retning af en mere fremadrettet og samarbejdsorienteret tilsynsmodel. Foreningen finder samtidig, at forslaget om tættere samarbejdsrelationer mellem politikredse og statsadvokater vil gøre det problematisk for statsadvokaterne at føre tilsyn med legaliteten i

den lokale anklagemyndigheds dispositioner.

Justitsministeriet kan tilslutte sig arbejdsgruppens anbefaling om, at tilsynsvirksomheden ændres i retning af en mere fremadrettet og samarbejdsorienteret tilsynsmodel. Justitsministeriet er enig i arbejdsgruppens betragtninger om, at den foreslåede samarbejdsmodel vil være egnet til at styrke kvaliteten, effektiviteten og sammenhængskraften i anklagemyndigheden. Samtidig vil arbejdsgruppens forslag om en sammenlægning af de seks nuværende regionale statsadvokaturer til fremover to efter Justitsministeriets opfattelse styrke statsadvokaturernes mulighed for at føre en effektiv legalitetskontrol i forhold til politikredsenes straffesagsbehandling.

Retspolitisk Forening anfører derudover, at afgrænsningen af, under hvilke omstændigheder den såkaldte call-in-ordning kan anvendes, forekommer ganske snæver. Foreningen bemærker i øvrigt, at etableringen af call-in-ordningen ikke tilsiger en regional statsadvokatordning.

Justitsministeriet kan tilslutte sig arbejdsgruppens overvejelser og forslag om afgrænsningen af call-in-ordningens anvendelsesområde. Der henvises til pkt. 3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget samt betænkningen side 57-61.

Justitsministeriet kan i øvrigt tiltræde arbejdsgruppens anbefaling om, at anklagemyndigheden fortsat organiseres med tre niveauer, således at der også fremover er regionale statsadvokaturer. Der henvises til betænkningen side 42-47.

2.2.2. Medhjælperordningen

Østre Landsret understreger, at medhjælperordningen ikke bør afskaffes, før der er vished for, at statsadvokaturerne selv vil kunne løfte det merarbejde, som dette vil medføre.

Retspolitisk Forening kan tiltræde, at den eksisterende ordning med de såkaldte 200-timers-medhjælpere ophæves, og at stillingerne erstattes af flere faste stillinger.

Rigsadvokaten har oplyst, at der vil blive taget hensyn til bortfaldet af 200-timers-medhjælperordningen ved den samlede ressourcetildeling til de fremtidige statsadvokaturer.

2.3. De regionale statsadvokaturers fremtidige antal, placering, struktur mv.

2.3.1. Antallet af statsadvokaturer

Østre Landsret og **Vestre Landsret** har ikke bemærkninger til arbejdsgruppens forslag om antallet af statsadvokaturer.

Rigsadvokaten støtter det forslag, som er fremsat af flertallet i arbejdsgruppen, hvorefter antallet af regionale statsadvokaturer begrænses fra de nuværende seks til to.

Retspolitisk Forening anfører, at det forekommer meget drastisk at reducere antallet af regionale statsadvokaturer fra seks til to. Det erkendes dog, at en begrænsning i antallet synes logisk, idet statsadvokaternes arbejde i 1. instans i helt afgørende grad forsvinder.

Region Nordjylland anerkender, at der kan være brug for i højere grad at koordinere anklagemyndighedens indsats på det regionale niveau, og at dette formentlig kan begrunde en reduktion af antallet af statsadvokaturer fra seks til to.

Justitsministeriet kan tilslutte sig arbejdsgruppens flertals overvejelser og forslag om, at antallet af regionale statsadvokaturer bør begrænses fra de eksisterende seks til to på landsplan. Der henvises nærmere til pkt. 2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

2.3.2. Placering af de fremtidige statsadvokaturer

Vestre Landsret understreger den betydning, som placeringen af en jysk/fynsk statsadvokatur vil kunne få for landsrettens muligheder for at afvikle sine straffesager på en effektiv og hensigtsmæssig måde. Landsretten henviser i denne forbindelse til de bemærkninger om betydningen af en placering af en statsadvokatur i Viborg, som er fremsat af landsretternes og Den Danske Dommerforenings repræsentanter i arbejdsgruppen. Heraf fremgår bl.a., at det for Vestre Landsret er af afgørende betydning for afviklingen af sager og for at kunne fastholde de nuværende gennemløbstider, at en jysk/fynsk statsadvokatur placeres således, at anklagemyndigheden fortsat vil kunne møde ved Vestre Landsrets hovedtingsted i Viborg. Det gælder også i forbindelse med behandlingen af et større antal enkelt-sager, der skal kunne afvikles ved udnyttelse af mindre eller større huller på berammelserne på enkeltdage. Ved en placering andre steder end i Viborg må det derfor indgå, at der skal afsættes de fornødne ressourcer til en ganske omfattende og ofte daglig transport til og fra Viborg.

Østre Landsret forventer – ligesom Vestre Landsret – en fleksibilitet fra statsadvokaturernes side med hensyn til berammelser og fremmøde ved

landsrettens hoved- og bitingsteder. **Østre Landsret, Domstolsstyrelsen** og **Den Danske Dommerforening** kan i øvrigt tilslutte sig Vestre Landsrets bemærkninger vedrørende placeringen af statsadvokaturerne.

Region Nordjylland og **Region Syddanmark** er af den opfattelse, at en organisatorisk samling af statsadvokaterne ikke nødvendigvis forudsætter en fysisk sammenlægning.

Som det fremgår af pkt. 2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, kan Justitsministeriet tilslutte sig flertallets overvejelser og forslag om, at der etableres én statsadvokatur på Sjælland, der som geografisk område har de fem politikredse på Sjælland og politikredsen på Bornholm, og at der etableres én statsadvokatur i Jylland, der som geografisk område har de fem politikredse i Jylland og politikredsen på Fyn. De kommende regionale statsadvokaturer vil blive placeret i henholdsvis København og Viborg.

2.3.3. SØK og SAIS

Retspolitisk Forening bemærker, at foreningen ikke kan se et økonomisk besparelspotentiale eller særlige rationaliseringsgevinster ved sammenlægningen af Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet (SØK) og Statsadvokaten for Særlige Internationale Straffesager (SAIS) til én specialstatsadvokatur. De sagsområder, som i dag varetages af henholdsvis SØK og SAIS, er således væsensforskellige.

Justitsministeriet kan tiltræde arbejdsgruppens overvejelser og forslag om, at SØK og SAIS sammenlægges til én fremtidig specialstatsadvokatur. Justitsministeriet er enig i arbejdsgruppens betragtninger om, at en sammenlægning vil muliggøre en hensigtsmæssig og fleksibel udnyttelse af medarbejderressourcer, således at ressourcerne i en ny fælles specialstatsadvokatur efter behov kan fordeles mellem de enkelte sagsområder. Der henvises til betænkningen side 146-160.

3. Lovforslaget

I forhold til lovudkastet i betænkningen er der i det fremsatte lovforslag foretaget den ændring, at det er præciseret, at krav om erstatning efter retsplejelovens kapitel 93 a skal fremsættes over for den politidirektør *eller statsadvokat*, der har haft ansvaret for efterforskningen i den sag, der har givet anledning til kravet, jf. forslaget til retsplejelovens § 1018 e, stk. 1, 6. pkt. Det skyldes, at der vil være sager, der ikke er behandlet i en politikreds, men alene er varetaget i en specialstatsadvokatur (SØK).